

143/2015 SAYILI TAVSİYE KARARI*

Yeni Teknolojilerin KEİ Üye Devletlerindeki Bilgi Toplumunun Kalkınması ve Güçlendirilmesindeki Rolü

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA), bilgi toplumunu, gelişmiş bir bilgi ve iletişim altyapısı içerisinde bilgiye eşit erişimin sadece sürdürülebilir sosyo-ekonomik kalkınmaya değil, aynı zamanda küresel bir ölçekte yoksulluğun azaltılmasına, yaşam kalitesinin yükseltilmesine ve bilgi entegrasyonuna katkı sağladığı yeni, daha mükemmel bir modern toplum biçimi olarak görmektedir.
2. KEİPA, uluslararası uygulamanın, modern toplumun ilerlemesinde bilgi ve iletişim teknolojileri (ICT) kullanmanın yarattığı pozitif etkiyi sergilediğini vurgulamaktadır. Bu teknoloji, başlıca yönetim, eğitim, sağlık, istihdam gibi çeşitli ana segmentlerde, nüfusun bilgiye ve kaliteli bilgi hizmetlerine erişiminin artmasını ve çeşitlilik kazanmasını sağlamaktadır.
3. KEİPA, Karadeniz Ekonomik İşbirliği bağlamındaki bölgesel işbirliğinin, halihazırda olumlu neticeler verdiği ve teknolojik kalkınma alanında yakın işbirliğine yönelik somut bir platform tesis ettiğinin bilincindedir. Ancak, bilim ve teknoloji camiasındaki paydaşlar arasında yoğun diyalogun geliştirilmesi de dahil olmak üzere, etkin maliyetli ve sonuç odaklı bir etkileşim anlamında uygulama hedeflerine ulaşmak amacıyla, iki taraflı ve çok taraflı temellere dayalı işbirliği daha etkin bir yaklaşım gerektirmektedir.
4. KEİPA, tüm uluslararası topluluğun çabalarının bir araya getirilmesini ve bir küresel bilgi çehresinin oluşturulmasını gerektiren BİT'nin suç, terörizm veya radikal niyetlerle kullanılmasına karşı süregelen mücadelede, bilgi ve yüksek teknolojilerinin eşsiz bir değere sahip olduklarını bilmektedir. Bu bağlamda, internet kaynaklarının müşterek kullanımı ve kontrolü, başka bir ülkenin talebiyle bilgi ve kaynak alışverişini yasaklayan

* Raportör: Sn. Musa Guliyev, Komisyon Başkanı (Azerbaycan)

9 Haziran 2015 tarihli Asamble görüşmesi (Belge: GA45/EC44/REP/15/tr, Ekonomi, Ticaret, Teknoloji ve Çevre İşleri Komisyonu'nun 6 Mart 2015 tarihinde Belgrad'ta görüşülmüş "Yeni Teknolojilerin KEİ Üye Devletlerindeki Bilgi Toplumunun Kalkınması ve Güçlendirilmesindeki Rolü" konulu Raporu,

Rapor metni, 10 Haziran 2015 tarihinde Moldova'da tertiplenen Kırk Beşinci Genel Kurulda onaylanmıştır.

ya da indirgeyen prosedürün hazırlanması, ve terörizm ile ilgili bölgelerin bir listesinin çıkarılması konularının dikkate alınmasında fayda vardır.

5. KEİPA, uluslararası yasal mekanizmalar çıkarmak, ulusal mevzuatı bilgi alanı yönetmeliklerinin birleştirmesiyle geliştirmek ve KEİ ülkeleri tarafından yaygınlaştırılan bilginin dünya kamuoyunu etkilemesini sağlayacak etkin tedbirler geliştirmek suretiyle, KEİ üye devletlerinin bilgi alanı korumanın önemini teyid etmektedir.
6. KEİPA, devletin, eğitim yatırımları, toplumsal sorunların ele alınmasında BT'den stratejik olarak faydalanılması, ve AR-GE ve benzeri inovasyon teşviklerinin geliştirilmesi gibi etkinliği ispatlanmış politikalar vasıtasıyla, BT-tabanlı bir ortam oluşturma kabiliyetine kuvvetle önem vermektedir. Bu politikalar, yerel ekonomilere sadece kısa vadeli bir momentum kazandırmakla kalmayacak, aynı zamanda hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ekonomileri önümüzdeki yıllarda rekabet eden ve muvaffak olan daha stratejik bir konuma getirecektir.
7. KEİPA, uluslararası kuruluşların, KEİ bölgesinde teknolojik kalkınmanın ve bilgi toplumunun geliştirilmesine yönelik girişimlerini ve programlarını olumlu karşılamakta ve desteklemektedir.
8. KEİPA, çalışmaları çerçevesinde bilgi toplumunun ve teknolojik kalkınmanın geliştirilmesi konusunda çok yakından ilgilenmektedir. Asamble, tümü KEİ üye devletlerinde bilgi teknolojilerinin kalkınmasının önemini altını çizen çeşitli raporları müzakere etmiş ve bunlara ilişkin tavsiye kararlarını kabul etmiştir:
 - *Karadeniz Bölgesinde Haberleşmenin Geliştirilmesi* konulu 45/2000 sayılı Rapor ve Tavsiye Kararı;
 - *Küreselleşme: KEİPA Üyesi Ülkeler için Güçlükler ve Fırsatlar* konulu 60/2002 sayılı Rapor ve Tavsiye Kararı;
 - *Bilgi Toplumu: Yeni Teknolojilerin Rolü* konulu 66/2002 sayılı Rapor ve Tavsiye Kararı
 - *Karadeniz Bilgi İttifakı* konulu 71/2003 sayılı Rapor ve Tavsiye Kararı;
 - *KEİ Üye Devletleri arasında İleri Teknolojiler alanında İşbirliği* konulu 95/2007 sayılı Rapor ve Tavsiye Kararı;
 - *Parlamentoların Bilimsel ve Teknolojik İlerlemenin Arttırılması Amacıyla Yasama Desteği Sağlamadaki Rolü* konulu 121/2011 sayılı Rapor ve Tavsiye Kararı;
 - *KEİ Üye Devletlerinde Bilgi (Siber) Güvenliğinin Geliştirilmesinde Parlamentoların Rolü* konulu 129/2012 sayılı Rapor ve Tavsiye Kararı.
9. KEİPA, KEİ Üye Devletleri Dışişleri Bakanları Konseyi tarafından 11 Haziran 2012 tarihinde Belgrad'ta kabul edilmiş ve KEİ Üye Devletleri Devlet ve Hükümet Başkanları tarafından 26 Haziran 2012 tarihinde İstanbul'da onaylanmış *KEİ Ekonomik Gündemi: Gelişmiş KEİ Ortaklığına Doğru* gündemini olumlu karşılamaktadır. Aynı zamanda Asamble, Bilim ve Teknolojide İşbirliği ile ilgili Üçüncü KEİ Eylem Planının (2014–2018), ve 3 Aralık 2014 tarihinde Bakü'de tertiplenen bakanlık toplantısında kabul edilmiş olan Bilim ve Teknolojiden Sorumlu Bakanlar Deklarasyonunun önemini altını çizmektedir.

10. **Bu nedenle, KEİPA, KEİ'ye üye devletlerin parlamento ve hükümetlerinin:**

- i) amaçların belirlenmesi, stratejik istikamet sağlanması ve daha etkin işbirliği biçimlerinin tanımlanması dahil olmak üzere, üye devletler arasında BT ve son teknoloji sektöründe geliştirilmiş ve etkin işbirliğini *desteklemelerini*;
- ii) uygun mekanizmaları uygulamak ve üye devletlerin ortak ilgi alanına giren yeni projeler tanımlamak suretiyle, bilim ve teknoloji sektörlerinde bölgesel işbirliği ile ilgili proje-tabanlı girişimlerin konsolide edilmesine yönelik ek adımlar *atmalarını*;
- iii) bilim ve teknoloji camiasında yer alan paydaşlar arasında (Ar-Ge kuruluşları, sanayi kuruluşları, kullanıcı grupları gibi), bilimsel keşifleri inovatif, ticari açıdan fizibil ürün ve süreçlere dönüştürmek amacıyla, bu paydaşların etkin maliyetli ve sonuç odaklı bir etkileşim içerisine girmelerini sağlamak için dinamik bir diyalog ortamı *tesis etmelerini*;
- iv) KEİ bölgesi genelindeki öğrencilerin, akademik personelin ve araştırmacıların, bilim ve teknoloji sektörlerinde ilgili projeler ve programlar çerçevesinde kurumlar arası değişimini *teşvik etmelerini*;
- v) üye devletleri bilim ve teknoloji sektörlerinde şeffaf ve konuyla ilgili bilgi, eğitim ve proje tasarım ve geliştirmeye yönelik diğer hizmetler sunmaları adına *teşvik etmelerini*;
- vi) Karadeniz Bölgesinin bilim ve teknoloji sektörlerindeki potansiyel katkısını arttırmak amacıyla, uluslararası ve bölgesel örgütler ve girişimler, ve bunun yanı sıra sivil toplum kuruluşları ile işbirliğini güçlendirmelerini ve sinerjiler *geliştirmelerini*;
- vii) üye devletlerin piyasalarında ürün ve hizmet tanıtımı yapmak için kurulacak pazarlama ve elektronik ticaret merkezleri dahil olmak üzere, bilgi ağlarının kurulmasına *destek vermelerini*;
- viii) üye devletlerin vatandaşlarına karşı yapılacak psikolojik terör girişimlerinin önünü kesmek amacıyla, terörizm faaliyetlerini teşvik eden model ve uygulamaları izleyen bir devletler arası ağ sistemi *kurmalarını*;
- ix) Üye devletlerin ulusal mevzuatlarını, kitle iletişim araçlarını daha ileri düzeyde hesap verebilir hale getirecek şekilde *iyileştirmelerini*;
- x) KEİ bilgi alanını korumak adına, müsamahasızlık propagandası, dinsel ve etnik nefretin teşviki ve egemen KEİ üye devletlerini istikrarsızlaştıran terör faaliyetlerine hizmet eden bilgi yayılımı ile mücadele ederek, gerekli tedbirleri *hayata geçirmelerini*;
- xi) Hem ulusal hem de uluslararası düzeyde, kamu sektörü ve özel sektör arasında işbirliği geliştirmek suretiyle, siber güvenlik alanına katılımı *teşvik etmelerini*;
- xii) siber uzaya ilişkin hassas noktalar, riskler ve tehditler hakkında farkındalığı arttırmak ve ulusal bilgi sistemlerinin korunmasını sağlamak suretiyle, toplumları bilgi kültürü güvenliği konusunda *eğitmelerini*;

- xiii) Üye devletleri, anlamlı siber güvenlik tedbirleri tanımlamak ve düzenlemek amacıyla, ait oldukları uluslararası örgütlerin girişimlerine aktif olarak katılmaya *sevk etmelerini*;
- xiv) şu amaçlar çerçevesinde bilgi güvenliği tedbirleri geliştirmeye yönelik bir strateji *hazırlamalarını*:
- a) mevzuat ve kurum çerçevesinin, siber uzaydaki spesifik tehditlerin dinamiklerine *uyarlanması*;
 - b) profiller oluşturulması ve ulusal siber güvenlik altyapıları için ve kritik iletişim mekanizmalarının ve sistemlerin etkin işleyişi için minimum gerekliliklerin *öngörülmesi*;
 - c) siber uzayda teknik altyapıların esnekliğinin *sağlanması*;
 - d) hassas noktaların, risklerin ve siber güvenliğin önündeki tehditleri tanımlamak, önlemek ve bunlara karşı koymak suretiyle ulusal güvenliğin *korunması*;
 - e) siber uzay bağlamında KEİ üye devletlerinin ulusal menfaatlerini, değerlerini ve amaçlarını destekleme fırsatlarından *istifade edilmesi*;
- xv) 3 Aralık 2014 tarihinde Bakü'de tertiplenen bakanlık toplantısında kabul edilmiş olan Bilim ve Teknolojiden Sorumlu Bakanlar Deklarasyonunda bahsedilen amaçlara ulaşma aracı olarak, Bilim ve Teknolojide İşbirliği ile ilgili Üçüncü KEİ Eylem Planını (2014–2018) *kabul etmelerini* tavsiye etmektedir.
- xvi) devletlerin sorumlu tutumlarının kalkınma normlarının, kurallarının ve prensiplerinin ve bilgi dünyasındaki güven sağlayıcı tedbirlerin öneminin *dikkate alınması*.
- xvii) e-devletin hızlı kuruluşu için yasal mekanizmaların oluşumuna ve kalkındırılmasına tam destek verilmesi.

11. KEİPA, KEİ Dışişleri Bakanları Konseyi'ni işbu Tavsiye Kararını değerlendirmeye davet etmektedir.